

ELM

**Qüvvət elmdədir,
başqa cür heç kəs
Heç kəsə üstünlük
eyləyə bilməz.
Nizami Gəncəvi**

Azərbaycan Milli Elmlər
Akademiyasının
Rəyasət Heyətinin qəzeti

Ayda iki dəfə nəşr olunur

HAYKA

№ 21 (1163) • Cümə, 04 noyabr 2016-cı il • Qəzet 1984-cü ildən çıxır • Qiyməti 50 qəpik

ELM VƏ CƏMİYYƏT ARASINDA DİALOQ QURAN FESTİVAL

Azərbaycanda II Elm Festivalı keçirilir. UNESCO, Təhsil, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar nazirlikləri, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Bilik Fondu və Elmin İnkişafı Fondu, ABŞ-in Azərbaycandakı səfirliyi və Moskva Dövlət Universitetinin təşkilatı dəstəyi ilə baş tutan tədbirin açılışından əvvəl iştirakçılar Fəxri xiyabana ümummilli lider Heydər Əliyevin xatirəsini ehtiramla yad edib, məzari önünə gül dəstələri qoyublar.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Əsas binasında təşkil olunmuş tədbiri giriş sözü ilə açan AMEA prezidenti, akademik Akif Əlizadə II Azərbaycan Elm Festivalının ölkəmiz və elminiz üçün böyük əhəmiyyət daşıdığını söyləyib. Bildirib ki, tədbirin əsas məqsədi elminizin bugünkü nailiyyətlərini geniş ictimaiyyətə tanımaq, müasir elmi bilikləri təbliğ etmək, gəncləri elmi fəaliyyətə cəlb etməyə elmi-tədqiqat işlərinə marağı artırmaqdır. Həmçinin festival ictimaiyyətin elm sahəsində əldə olunmuş yeniliklərlə tanış edilməsi, elm və cəmiyyət arasında dialoqun yaradılması baxımından böyük əhəmiyyətə malikdir.

AMEA rəhbəri elminizin uğurlarının nümayiş olunduğu festivalda akademiyanın bütün elmi müəssisə və təşkilatları ilə yanaşı, bir sıra ali və orta təhsil müəssisələrinin nümayəndələrinin də iştirak etdiyini söyləyib. Diqqətə çatdırıb ki, festival öz işinə Naxçıvan, Sumqayıtda, Şakıda və Gəncədə davam edəcək.

2014-cü ildə keçirilmiş I Elm Festivalında 15 mindən artıq insanın iştirak etdiyini xatırladan akademik qeyd edib ki, hazırkı tədbir miqyasına və məzmununa görə fərqlidir və bura qatılanların sayının 50 minə çatacağı gözlənilir.

Akif Əlizadə ölkəmizdə elmin və təhsilin inkişafına göstərilən xüsusi dövlət qayğısından, alimlərimizin əldə etdiyi uğurlu elmi tədqiqatların əhəmiyyətindən, gənc alimlərlə yaradılan şəraitdən də danışıb. O, AMEA-nın bir sıra dövlət qurumları ilə əməkdaşlığı çərçivəsində həyata keçirilən layihələrin əhəmiyyətini qeyd edib.

AMEA rəhbəri bu gün AMEA-nın infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi istiqamətində kompleks tədbirlərin görüldüyünü vurğulayaraq bildirib ki, rəhbərlik etdiyi elm ocağında islahat yönümlü hədəflər 2020-ci ilə qədər davam edəcək. Alim Akademiyada magistratura təhsilinin artıq 2 ildir həyata keçirildiyini və hazırda 75 magistranın təhsil aldığı diqqətə çatdırıb. O, müasir dövrdə elm sahəsində gənc kadrların hazırlanması, onların düzgün istiqamətləndirilməsi və bütün sahələrdə fəaliyyətlərinin artırılmasına dəstək göstərməyin son dərəcə vacib olduğunu qeyd edib, bütün alim və mütəxəssisləri bu prosesdə fəal iştirak etməyə çağırıb.

Sonra çıxış edən respublika təhsil naziri Mikayıl Cəbbarov müstəqil Azərbaycanın 25 il ərzində elm və ali təhsil sahəsində keçirdiyi yoldan söz açıb. O, müstəqillik illərində ölkəmizdə təhsil sisteminin sürətlə inkişaf etdiyini vurğulayaraq ali təhsil müəssisələrinə qəbul olunanların sayının 2016-cı ildə 1990-cı ilə nisbətə 2 dəfədən çox artıdığını diqqətə çatdırıb.

"Azərbaycanda elm və təhsilin dövlət siyasətinin prioritet istiqamətləri olduğunu 2016-cı ildə qəbul olunmuş "Elm haqqında" Qanun təsdiqləyir", - deyər bildiren nazir Qanunda ali təhsil müəssisələri üçün yeni "tədqiqat universiteti" statusunun müəyyənləşdirildiyini qeyd edib. Bildirib ki, bu, ali məktəblərimizin elmi fəaliyyətinin stimullaşdırılması və onların qarşısında qoyulan yeni tələblərlə bağlıdır.

Nazirin sözlərinə görə, Təhsil Nazirliyi qarşısında qoyulan vəzifələrdən ən başlıcası təhsilin keyfiyyətini yüksəltmə məqsədi ilə elmin gücündən istifadəni genişləndirməkdir. Bunun üçün Təhsil Nazirliyi Milli Elmlər Akademiyası, eləcə də ölkədə fəaliyyət göstərən elmi təşkilatlar və biznes strukturları ilə birlikdə elm və təhsilin arasında əlaqəni gücləndirməyə, elmi əməkdaşlıq əlaqələrinin inkişaf etdirməyə səy göstərir. Təhsil Nazirliyinin dəstəyi ilə AMEA-da magistratura yaradılması, AMEA ilə Təhsil Nazirliyinin bir sıra layihələri birgə reallaşdırılması bu əməkdaşlığın nəticəsidir.

Mikayıl Cəbbarov çıxışının sonunda elmin bütün cəmiyyətlərin ehtiyac duyduğu tərəqqini sürətləndirmək üçün ən böyük qüvvə olduğunu vurğulayaraq, tədbir iştirakçılarını, xüsusilə gənc nəslin nümayəndələrini elmi prosesin iştirakçısı olmağa çağırıb.

Daha sonra Ümumdünya Elm Festivalının prezidenti Cudit Coksun II Azərbaycan Elm Festivalının iştirakçılarına təbriki səsləndirilib. Tədbirdə Bakı Ali Neft Məktəbinin rektoru Elmar Qasımov, Bakı Dövlət Universitetinin rektoru, akademik Abel Məhərrəmov festivalın elmi nailiyyətlərini təbliğində, elmə marağın artırılmasında mühüm rol oynayacağına əminliklərini bildiriblər.

(Davamı 2-ci səhifədə)

ELM VƏ CƏMIYYƏT ARASINDA DIALOQ QURAN FESTİVAL

(Əvvəlki 1-ci səhifədə)

Sonra festival bədii hissə ilə davam etdi. AMEA-nın marşı səslənib, əyləncəli elmi şoular nümayiş etdirilib, həmçinin ABŞ-in "Acidic Band" qrupu çıxış etdi. Daha sonra AMEA rəhbərliyi, rəsmi şəxslər və fəxri qonaqlar AMEA-nın Ailmlər Evinə təşkil edilmiş sargi ilə təniş olublar.

Festival Mərkəzi Elmi Kitabxana, Geologiya və Geofizika İnstitutu, Kataliz və Qeyri-üzvi Kimya İnstitutu, Fizika İnstitutu, Bakı Dövlət Universiteti, Ali Neft Məktəbi, 132-134 nömrəli Təhsil Kompleksində təşkil olunmuş elmi-populyar müəzirlərlə davam etdi. Gün ərzində bir sıra muzeylər, texnoparklar və digər mekənlərə elmi ekskursiyalar təşkil olundu.

Cəli Məmmədçuluzadə adına Naxçıvan Dövlət Musiqili Dram Teatrında II Azərbaycan Elm Festivalının Naxçıvan mərhələsinin açılış tədbiri olub. **AZƏRTAC** xəbər verir ki, festival iştirakçıları əvvəlcə ümummilli lider Heydər Əliyev Naxçıvan şəhərinin mərkəzi meydanındakı abidasını və Heydər Əliyev muzeyini ziyarət etdilər.

Sonra qonaqlar Cəli Məmmədçuluzadə adına Naxçıvan Dövlət Musiqili Dram Teatrının foyesində Naxçıvanda nəşr olunan elmi kitabları, jurnallardan, arxeoloji tapıntılarından, rəsm əsərlərindən və xalq yaradıcılığı nümunələrindən ibarət sərgiyə baxıblar.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Aparatının Humanitar siyasət məsələləri və ictimai təşkilatlarla iş şösinin müdiri Rəhman Məmmədov muxtar respublikada keçirilən II Azərbaycan Elm Festivalının Naxçıvan mərhələsinin iştirakçılarına və qonaqlarını salamlayıb, festivalın işinə uğurlar arzulayıb.

Azərbaycanda və onun Naxçıvan Muxtar Respublikasında elmin inkişafının həmişə diqqət mərkəzində olduğunu vurğulayan Rəhman Məmmədov bildirib

ki, müstəqillik illərində muxtar respublikada elm infrastrukturuna daha da təkmilləşdirilib, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Naxçıvan Bölməsi təsis edilmiş. Bundan sonra Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin diqqət və qayğısı sayəsində AMEA Naxçıvan Bölməsinin Rəyasət Heyəti, Tarix, Etnoqrafiya və Arxeologiya, İncəsənət, Dil və Ədəbiyyat, Bioresurslar, Təbii Ehtiyatlar institutları, Batabat Astrofizika Rəsədxanası üçün binalar tikilib və ya əsaslı təmir olunub, yeni avadanlıqlarla təchiz edilmiş laboratoriyalar və iş otaqları qurulub. Bununla yanaşı, elektron kitabxana da yaradılıb.

Qeyd olunub ki, muxtar respublikada zəruri elmi infrastrukturla yanaşı, elmi kadrların hazırlanması da diqqətdə saxlanılıb, AMEA Naxçıvan Bölməsində və Naxçıvan Dövlət Universitetində dissertasiya surları fəaliyyətə başlayıb. Bunun nəticəsində muxtar respublikanın elmi potensialı idən-ile artır. "Elmi potensialın artması fundamental tədqiqatların aparılmasına və elmi nəticələrin əldə olunmasına əlverişli şərait yaradır. Naxçıvanda aparılan elmi araşdırmaların ən son nailiyyətləri, məlumatları və ümumiləşdirici fikirləri nəşr olunan əsərlərdə öz əksini tapıb" deyan Rəhman Məmmədov diqqətə çatdırıb ki, üç cildlik "Naxçıvan tarixi" və "Naxçıvan folklor antologiyası", iki cildlik "Naxçıvan ensiklopediyası" və Naxçıvan Muxtar Respublikasının "Qırmızı kitabı", "Naxçıvan abidələri ensiklopediyası", "Naxçıvan tarixi atlası", "Naxçıvan Muxtar Respublikasının dərman bitkiləri", "Naxçıvan teatrının salnaməsi" kimi ümumiləşdirici əsərlər hazırlanaraq nəşr olunub.

AMEA-nın vitse-prezidenti, akademik İsa Həbibbəyli çıxışında ölkəmizin ictimai-mədəni həyatında mühüm hadisə olan II Azərbaycan Elm Festivalının ilk mərhələsinin qədim elm və mədəniyyət mərkəzi olan Naxçıvanda keçirilməsinin əhəmiyyətini vurğulayıb. Akademik respublikamızda, o cümlədən muxtar respublikada elmin və təhsilin inkişafına

göstərilən xüsusi dövlət qayğısından, alimlərimizin əldə etdikləri uğurlu elmi nəticələrin əhəmiyyətindən, gənc alimlərə yaradılan şəraitdən ətraflı söhbət açıb. Bildirib ki, Azərbaycan elmi ümummilli lider Heydər Əliyevin ölkəmizə rəhbərliyinin hər iki dövründə böyük inkişaf yolu keçib. Dahi Heydər Əliyev epoxasının Azərbaycan Elmlər Akademiyası keçmiş Sovet İttifaqında tanınmış mühüm elmi qurumlardan birinə çevrilib. Ulu öndər 2001-ci ildə Azərbaycan Elmlər Akademiyasına "Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası" statusu verilməsi haqqında tarixi fərman imzalayıb. Həmçinin bu istiqamətdə verilən digər qərarlar akademiyanın hərtərəfli inkişafı üçün hüquqi zəmin yaradıb. Bütün bunların nəticəsində AMEA-nın fəaliyyət dairəsi genişləniş, elmin davamlı inkişafı təmin etdi. Ümummilli lider Heydər Əliyev yolunu uğurla davam etdirən Azərbaycan Prezidenti İham Əliyevin müvafiq sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında 2009-2015-ci illərdə elmin inkişafı üzrə Milli Strategiya" və "Azərbaycan Respublikasında 2009-2015-ci illərdə elmin inkişafı üzrə Milli Strategiyanın həyata keçirilməsi ilə bağlı Dövlət Programı"nın icrası ilə əlaqədar görülmüş işlər, "Elm haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2016-cı il 14 iyun tarixli qanununun təbii bərdə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 9 avqust tarixli fərmanı bütövlükdə elminizin inkişafına böyük töhfə verib.

"Ölkəmizdə bütün sahələrdə olduğu kimi, milli sərvətimizin tərkib hissəsi olan elmi potensialın qorunması, onun inkişaf etdirilməsi dövlət siyasətinin vacib istiqamətlərindən biridir" deyan AMEA-nın vitse-prezidenti qeyd etdi ki, ümummilli lider Naxçıvan Muxtar Respublikasında elmi-tədqiqat qurumlarının fəaliyyətinin gücləndirilməsi, mövcud elmi potensialdan istifadə olunmasının səmərəliliyinin artırılması, Naxçıvan tarixi, arxeologiyası, etnoqrafiyası və təbii sərvətlərinin öyrənilməsi üçün daha əlverişli şərait yaradılması kimi mühüm vəzifələri qarşıya

qoyaraq, AMEA Naxçıvan Bölməsinin təsis edilməsi istiqamətində müdrik addım atıb. Bu elmi müəssisə isə, öz növbəsində, mühüm töhfələri ilə bölgədə elm mərkəzinə çevrilib və elmi inkişafa stimulyerib. İyirmi beş ildir blokada vəziyyətində yaşayan muxtar respublikada bu gün ulu öndər Heydər Əliyev siyasətini uğurla davam etdirilməsi nəticəsində Naxçıvan bütün sahələr üzrə, o cümlədən elmdə böyük inkişaf yolu keçib".

AMEA Naxçıvan Bölməsinin sədri, akademik İsmayil Hacıyev vurğulayıb ki, bu gün respublikamızda elmin cəmiyyətdə rolu gündən-günə artırmaqdadır. Bunun bir səbəbi elmə dövlətin diqqət və qayğısının artması ilə bağlıdırsa, digər bir səbəbi isə elm siyasətinin elm adamlarına güclü təsiri və gənclərin bu sahəyə göstərdiyi ciddi maraqla əlaqədardır. Naxçıvan Muxtar Respublikasında da elm adamları yüksək qayğı və diqqətdə əhatə olunublar. Nəticədə son illərdə muxtar respublikada elmi mühit formalaşmış, elmdə kəmiyyət və keyfiyyət artımı özünü əyani şəkildə göstərmiş. "Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Naxçıvan Bölməsinin tərkibində dörd elmi-tədqiqat institutu, Batabat Astrofizika Rəsədxanası və Əlyazmalar Fondu fəaliyyət göstərir. Bunlardan üçü təbiətşünaslıq-texniki, qalan üçü isə ictimai-humanitar istiqamətdə elmi-tədqiqat işlərini həyata keçirir" deyan İsmayil Hacıyev bildirib ki, bölmənin elmi əməkdaşlarının 119 monoqrafiyası, 145 kitabı, 4717 məqaləsi, 1251 tezişi, 18 xəritəsi nəşr olunub. Həmçinin 25 patent alınmış, bölmənin elmi əməkdaşları 19 qrant layihəsinə qalib gəliblər. Elmi əməkdaşların 46 elmi əsəri impakt-faktoru jurnallarda dərc olunub.

Tədbirdə "Azərbaycanın elm məbədi" adlı sənədli film nümayiş etdirilib. Sonda Naxçıvan Dövlət Filarmoniyasının konsert proqramı olub.

Festival AMEA Naxçıvan Bölməsində təşkil olunmuş elmi-populyar müəzirlərlə davam etdirilib.

Tədbir iştirakçıları Naxçıvan şəhərində yerləşən tarixi abidələrlə, səhiyyə və mədəniyyət müəssisələri ilə də tanış olublar.